

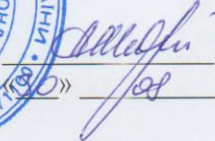
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»

Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Кафедра економіки, підприємництва та маркетингу

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи

 А.М. Мартиненко
« 20 » 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЕКОНОМІКА ПРАЦІ Й СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ»

підготовки бакалавра

спеціальності 076 Підприємництво та торгівля

Полтава
2024 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Економіка праці й соціально-трудові відносини» для студентів спеціальності 076 Підприємництво та торгівля, першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Складена відповідно до освітньо-професійної програми «Економіка бізнесу» 2024 року.

Розробник: Галайда Т.О., старший викладач кафедри економіки, підприємництва та маркетингу.

Погоджено:

Гарант освітньо-професійної програми О.В. Хадарцев

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економіки, підприємництва та маркетингу

Протокол від «27» серпня 2024 року № 20

Завідувач кафедри економіки, підприємництва та маркетингу М.Б. Чижевська

«27» серпня 2024 року

Схвалено навчально-методичною комісією Навчально-наукового інституту фінансів, економіки, управління та права

Протокол від «29» серпня 2024 року № 1

Голова навчально-методичної комісії ННІФЕУП Є.А. Карпенко

«29» серпня 2024 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни		
		форма навчання		
		денна	заочна	дистанційна
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 07 Управління та адміністрування	обов’язкова		
Загальна кількість годин – 120				
Модулів – 1	Спеціальність 076 Підприємництво та торгівля	Рік підготовки:		
Змістових модулів – 2		2-й	2-й	2-й
		Семестр		
		4-й	4-й	4-й
Індивідуальне завдання – розрахунково-графічна робота (виконується за варіантами)	Ступінь вищої освіти бакалавр	Лекції		
		24 год.	6 год.	0 год.
		Практичні, семінарські		
		24 год.	6 год.	0 год.
		Лабораторні		
		0 год.	0 год.	0 год.
		Самостійна робота		
		52 год.	88 год.	100 год.
		Індивідуальна робота:		
20 год.	20 год.	20 год.		
Вид контролю: екзамен				

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 48/72;

для заочної форми навчання – 12/108;

для дистанційної форми навчання – 0/120.

2. Мета навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Економіка праці й соціально-трудові відносини» відноситься до складу обов'язкових компонент освітньо-професійної програми бакалавра «Економіка бізнесу» зі спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» та має на меті формування у студентів системи компетентностей на основі оволодіння теоретичними знаннями та практичними навичками щодо теоретико-методологічних та соціально-економічних аспектів і механізмів забезпечення функціонування, розвитку та регулювання соціально-трудових відносин і соціального партнерства, ефективного використання трудового потенціалу персоналу підприємства та управління продуктивністю і оплатою праці.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає **формування та розвиток у студентів компетентностей**, визначених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність (ІК)	
Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сфері підприємницької, торговельної діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, торговельних структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов	
Загальні компетентності (ЗК)	
ЗК2	Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.
ЗК7	Здатність працювати в команді.
ЗК10	Здатність діяти відповідально та свідомо.
ЗК11	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
ЗК13	Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.
Спеціальні (фахові) компетентності спеціальності (СК)	
СК1	Критичне осмислення теоретичних засад підприємницької та торговельної діяльності.
СК6	Здатність здійснювати діяльність з дотримання вимог нормативно-правових документів у сфері підприємництва та торгівлі.
СК7	Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких та торговельних структур.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумови для вивчення дисципліни «Економіка праці й соціально-трудові відносини» є навчальна дисципліна, яка має бути вивчена студентами раніше: «Економіка підприємства», «Безпека людини».

Вивчення курсу базується на законах України, указах Президента України, постановах Кабінету Міністрів України, нормативних документах міжнародної організації праці та інших нормативних актах та документах, які регулюють та впливають на економічну діяльність підприємства та соціально-трудові відносини.

4. Очікувані результати навчання з дисципліни

Формулювання результатів навчання базується на результатах навчання, визначених освітньо-професійною програмою (програмних результатах навчання) «Економіка бізнесу» спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля».

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

- ПРН 1. Використовувати базові знання з підприємництва та торгівлі й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях;
- ПРН 2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки, вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій та торговельній діяльності;
- ПРН 6. Вміти працювати в команді, мати навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягати професійних цілей;

- ПРН 7. Демонструвати підприємливість в різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за результати;
- ПРН 10. Діяти соціально відповідально на основі етичних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства;
- ПРН 16. Знати нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких та торговельних структур і застосовувати його на практиці.
- ПРН 21. Застосовувати набуті знання для запобігання корупції та будь-яким проявам недоброчесності в підприємницькій та торговельній діяльності.

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом вивчення навчальної дисципліни.

Мінімальний поріг рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати в мінімальну позитивну оцінку числової (рейтингової) шкали.

Сума балів	Значення СКТС	Оцінка	Критерій оцінювання	Рівень компетентності
90 – 100	A	Відмінно	Здобувач демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Власні пропозиції Здобувача в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін.	Високий , що повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни.
82 – 89	B	Добре	Здобувач демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною.	Достатній , що забезпечує Здобувачу самостійне вирішення основних практичних задач.
74 - 81	C	Добре	Здобувач загалом добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідають робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та використовує для рішення характерних/типових практичних завдань на професійному рівні. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають ускладнення.	Достатній , конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни.
64 - 73	D	Задовільно	Здобувач засвоїв основний теоретичний	Середній ,

			матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядались з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.	що забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни.
60 – 63	Е	Достатньо	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Володіє основними положеннями на рівні, який визначається як мінімально допустимий. Правила вирішення практичних завдань з використанням основних теоретичних положень пояснюються з труднощами. Виконання практичних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	Середній , що є мінімально допустимим у всіх складових навчальної дисципліни.
35 - 59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання екзамену/ заліку	Здобувач може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни Здобувач виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних і лабораторних робіт в більшості є невірними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у здобувача відсутні.	Низький , не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни.
0 – 34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Здобувач не допущений до здачі екзамену/заліку.	Незадовільний , Здобувач не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни.

6. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

- екзамен;
- стандартизовані тести;
- захист розрахунково-графічної роботи;
- виконання практичних завдань;
- виконання завдань самостійної роботи.

7. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Система функціонування соціально-трудових відносин.

Тема 1. Праця як сфера життєдіяльності та провідний чинник виробництва. Людські ресурси і трудовий потенціал суспільства.

Праця й соціально-трудові відносини як предмет науково-економічного дослідження. Мета, завдання, об'єкт, предмет й інформаційна база вивчення дисципліни «Економіка праці й соціально-трудові відносини». Сутність та соціально-економічна характеристика категорії «праця». Зміст, характер і види праці. Еволюція праці як чинника виробництва. Гуманізація праці. Населення як демоекономічна категорія та його характеристика. Людський капітал: сутність як соціально-економічної категорії, розвиток концепції, інвестиції, методи економічної оцінки ефективності інвестування. Трудовий потенціал у системі економічних ресурсів: зміст, склад, методи визначення.

Практичне заняття № 1.

Тема 2. Соціально-трудові відносини як система.

Сутність соціально-трудових відносин та загальна характеристика їх системи. Сторони, суб'єкти, предмет, принципи і типи соціально-трудових відносин. Соціальний діалог. Якість трудового життя як результат і показник стану соціально-трудових відносин. Фактори, що визначають розвиток соціально-трудових відносин у суспільстві. Основні напрями соціального захисту і соціальні гарантії у сфері праці. Пріоритетні напрями регулювання відносин у сфері праці.

Тема 3. Соціальне партнерство.

Сутність соціального партнерства та його роль у функціонуванні ринкової економіки. Стан та основні напрями розвитку соціального партнерства в Україні. Форми і принципи соціального партнерства. Соціальна відповідальність бізнесу. Трудові конфлікти і методи їх вирішення.

Практичне заняття № 2.

Тема 4. Ринок праці та механізм його функціонування. Соціально-трудові відносини зайнятості. Моніторинг соціально-трудової сфери.

Поняття та основні складові ринку праці. Кон'юнктура ринку праці та взаємодія попиту і пропозиції. Типи, форми, різновиди та сегментація ринків праці. Інфраструктура та регулювання ринку праці. Моделі ринків праці. Соціально-економічна сутність, форми і види зайнятості. Безробіття як соціально-економічне явище. Показники зайнятості та безробіття населення і динаміка їх в Україні. Регулювання зайнятості в Україні та міжнародний досвід. Дослідження соціально-економічних відносин у сфері праці. Організація моніторингу соціально-трудової сфери. Роль моніторингу як інструменту регулювання та удосконалення соціально-трудових відносин.

Тема 5. Міжнародна організація праці та її вплив на розвиток соціально-трудових відносин.

Міжнародні акти про економічні, соціальні й культурні права людини. Цілі, завдання, структура, пріоритетні напрями та організація діяльності Міжнародної організації праці. Нормотворча діяльність МОП. Міжнародний кодекс праці. Застосування конвенцій країнами – членами МОП. Міжнародний досвід регулювання соціально-трудових відносин (ринку праці, зайнятості, безробіття, міграційна політика, соціальна політика, соціальна відповідальність, кадрова політика, політика доходів і оплати праці, політика людського

розвитку). Проблеми інтеграції соціально-трудових відносин України в систему відносин, яка визнана МОП.

Практичне заняття № 3.

Змістовий модуль 2. Економічний механізм забезпечення продуктивної праці.

Тема 6. Основи управління персоналом підприємства.

Персонал підприємства: структура, види чисельності, показники руху робочої сили, їх облік та аналіз. Кадрова політика, її види та функції. Формування, розвиток і оцінювання персоналу. Методи управління персоналом на підприємстві.

Практичне заняття № 4.

Практичне заняття №5.

Тема 7. Організація та нормування праці

Поняття, зміст і завдання організації праці. Поділ і кооперування праці. Робоче місце – первинна ланка структури підприємства. Організація робочих місць. Трудовий процес і його раціоналізація. Умови праці і фактори їх формування. Охорона праці. Дисципліна праці. Суть, значення, завдання, функції та об'єкти нормування праці. Режим праці і відпочинку. Класифікація затрат робочого часу. Система норм і нормативів з праці. Способи вивчення витрат робочого часу. Методи нормування трудових процесів.

Практичне заняття № 6.

Практичне заняття № 7.

Тема 8. Продуктивність і ефективність праці

Поняття ефективності праці, соціальне і економічне значення її підвищення. Продуктивність і рентабельність праці як основні показники її ефективності. Поняття і методи вимірювання продуктивності праці. Фактори, що впливають на рівень продуктивності праці, та резерви її підвищення. Мотивація праці як фактор підвищення її продуктивності. Управління продуктивністю праці на підприємстві.

Практичне заняття № 8.

Практичне заняття № 9.

Тема 9. Політика доходів і оплата праці

Рівень життя і доходи населення. Соціально-економічна концепція людського розвитку. Сутність та функції заробітної плати. Структура заробітної плати. Принципи організації оплати праці. Тарифна система організації заробітної плати. Регулювання оплати праці. Форми і системи заробітної плати. Безтарифні моделі оплати праці. Участь працівників у прибутках підприємства. Зарубіжний досвід організації оплати і стимулювання праці.

Практичне заняття № 10.

Практичне заняття № 11.

Тема 10. Аналіз, звітність і аудит у сфері праці. Планування трудових показників.

Економічний аналіз і аудит у сфері праці. Аналіз персоналу та нормування праці. Аналіз продуктивності праці. Аналіз заробітної плати. Напрями, етапи і методи проведення аудиту в сфері праці. Ефективність аудиту. Звітність з питань праці. Сутність і значення планування праці та трудових показників. Види планів з праці. Методи планування трудових показників.

Практичне заняття № 12.

8. Структура навчальної дисципліни
а) для денної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		лек	пр	лаб	інд	с.р.
Змістовий модуль 1. Система функціонування соціально-трудових відносин						
Тема 1. Праця як сфера життєдіяльності та провідний чинник виробництва Людські ресурси та трудовий потенціал суспільства.	12	4	2	-	-	6
Тема 2. Соціально-трудові відносини як система.	6	2	-	-	-	4
Тема 3. Соціальне партнерство.	8	2	2	-	-	4
Тема 4. Ринок праці та механізм його функціонування. Соціально-трудові відносини зайнятості. Моніторинг соціально-трудової сфери.	8	2	-	-	-	6
Тема 5. Міжнародна організація праці та її вплив на розвиток соціально-трудових відносин.	8	2	2	-	-	4
Разом за змістовим модулем 1	42	12	6	-	-	24
Змістовий модуль 2. Економічний механізм забезпечення продуктивної праці						
Тема 6. Основи управління персоналом підприємства	14	2	4	-	4	4
Тема 7. Організація та нормування праці	20	4	4	-	4	8
Тема 8. Продуктивність і ефективність праці	18	2	4	-	4	8
Тема 9. Політика доходів і оплата праці	18	2	4	-	8	4
Тема 10. Аналіз, звітність і аудит у сфері праці. Планування трудових показників.	8	2	2	-	-	4
Разом за змістовим модулем 2	78	12	18	-	20	28
Усього годин	120	24	24	-	20	52

б) для заочної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		лек	пр	лаб	інд	с.р.
Змістовий модуль 1. Система функціонування соціально-трудових відносин						
Тема 1. Праця як сфера життєдіяльності та провідний чинник виробництва Людські ресурси та трудовий потенціал суспільства.	12	2	-	-	-	10
Тема 2. Соціально-трудові відносини як система.	6	-	-	-	-	6
Тема 3. Соціальне партнерство.	8	-	-	-	-	8
Тема 4. Ринок праці та механізм його функціонування. Соціально-трудові відносини зайнятості. Моніторинг соціально-трудової сфери.	8	-	2	-	-	6
Тема 5. Міжнародна організація праці та її вплив на розвиток соціально-трудових відносин.	8	-	-	-	-	8
Разом за змістовим модулем 1	42	2	2	-	-	38
Змістовий модуль 2. Економічний механізм забезпечення продуктивної праці						
Тема 6. Основи управління персоналом підприємства	14	-	-	-	4	10
Тема 7. Організація та нормування праці	20	2	2	-	4	12
Тема 8. Продуктивність і ефективність праці	18	-	-	-	4	14
Тема 9. Політика доходів і оплата праці	18	2	2	-	8	6
Тема 10. Аналіз, звітність і аудит у сфері праці. Планування трудових показників.	8	-	-	-	-	8
Разом за змістовим модулем 2	78	4	4	-	20	50
Усього годин	120	6	6	-	20	88

б) для дистанційної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		лек	пр	лаб	інд	с.р.
Змістовий модуль 1. Система функціонування соціально-трудових відносин						
Тема 1. Праця як сфера життєдіяльності та провідний чинник виробництва Людські ресурси та трудовий потенціал суспільства.	12	-	-	-	-	12
Тема 2. Соціально-трудові відносини як система.	6	-	-	-	-	6
Тема 3. Соціальне партнерство.	8	-	-	-	-	8
Тема 4. Ринок праці та механізм його функціонування. Соціально-трудові відносини зайнятості. Моніторинг соціально-трудої сфери.	8	-	-	-	-	8
Тема 5. Міжнародна організація праці та її вплив на розвиток соціально-трудових відносин.	8	-	-	-	-	8
Разом за змістовим модулем 1	42	0	0	-	0	42
Змістовий модуль 2. Економічний механізм забезпечення продуктивної праці						
Тема 6. Основи управління персоналом підприємства	14	-	-	-	4	10
Тема 7. Організація та нормування праці	20	-	-	-	4	16
Тема 8. Продуктивність і ефективність праці	18	-	-	-	4	14
Тема 9. Політика доходів і оплата праці	18	-	-	-	8	10
Тема 10. Аналіз, звітність і аудит у сфері праці. Планування трудових показників.	8	-	-	-	-	8
Разом за змістовим модулем 2	78	0	0	-	20	58
Усього годин	120	0	0	-	20	100

9. Перелік питань для семінарських занять

№ заняття	Назва питань	Кількість годин		
		для денної форми	для заочної форми	для дистанційної форми
-	Семінарські заняття не передбачені	-	-	-

10. Перелік питань для практичних занять

№ заняття	Назва питань	Кількість годин		
		для денної форми	для заочної форми	для дистанційної форми
Змістовий модуль 1. Система функціонування соціально-трудових відносин				
1	Тема 1. Праця як сфера життєдіяльності та провідний чинник виробництв. Людські ресурси та трудовий потенціал суспільства. Аналіз структури і розміщення населення України. Демографічна та соціальна мобільність населення. Визначення показників економічної активності населення. Компоненти трудового потенціалу працівника та підприємства.	2	-	-

2	Тема 2. Соціально-трудові відносини як система. Тема 3. Соціальне партнерство. Сторони, суб'єкти, предмет, принципи і типи соціально-трудових відносин. Соціальний діалог в системі соціально-трудових відносин. Стан та основні напрями розвитку соціального партнерства в Україні. Роль найманих працівників і профспілок у системі соціального партнерства. Організації та об'єднання роботодавців як суб'єкти соціального партнерства. Порядок ведення тристоронніх переговорів на національному рівні та укладання генеральної тарифної угоди. Учасники й порядок, зміст проведення тарифних переговорів на галузевому (територіально-галузевому) рівні. Порядок укладання колективних договорів на мікрорівні, їх структура та зміст. Типовий колективний договір на підприємстві.	2	-	-
3	Тема 4. Ринок праці та механізм його функціонування. Соціально-трудові відносини зайнятості. Моніторинг соціально-трудової сфери. Тема 5. Міжнародна організація праці та її вплив на розвиток соціально-трудових відносин. Функції сучасного ринку праці щодо регулювання зайнятості населення. Основні положення закону України «Про зайнятість населення». Класифікація видів зайнятості за формами, змістом та іншими ознаками. Нестандартна зайнятість та її нормативно-правове забезпечення. Показники зайнятості населення. Програми зайнятості населення. Умови створення міжнародної організації праці (МОП). Структура МОП. Головні цілі й завдання, методи роботи й основні сфери діяльності МОП. Конвенції МОП, які ратифіковані Україною.	2	2	-
	Разом за змістовим модулем 1	6	2	0
Змістовий модуль 2. Економічний механізм забезпечення продуктивної праці				
4	Тема 6. Основи управління персоналом підприємства. Аналіз структури та руху персоналу підприємства. Розробка калькуляцій витрат праці та заробітної плати. Розрахунок кількісного та професійно-кваліфікаційного складу бригади робітників для виконання виробничого завдання. Визначення середнього розряду робітників і робіт, середньої тарифної ставки, середнього тарифного коефіцієнта.	2	-	-
5		2	-	-
6	Тема 7. Організація та нормування праці. Атестація та раціоналізація робочих місць. Проведення нормативних спостережень за	2	-	-

7	виробничими процесами та обробка їх результатів. Перегляд навчального фільму «Фотографія робочого дня». Складання балансу робочого часу за даними фотографії робочого дня. Розрахунок норм часу та розцінок на виконання виробничих процесів.	2	2	-
8	Тема 8. Продуктивність і ефективність праці. Визначення продуктивності праці та трудомісткості виготовлення продукції. Аналіз показників ефективності праці персоналу на підприємстві.	2	-	-
9	Розроблення заходів щодо підвищення продуктивності праці, Програми управління продуктивністю праці на підприємстві.	2	-	-
10	Тема 9. Політика доходів і оплата праці. Оформлення нарядів на підрядні роботи. Розподіл заробітної плати і премії серед робітників бригади.	2	2	-
11	Нарахування заробітної плати працівникам підприємства. Розподілення заробітку та премії серед робітників бригади. Формування фонду оплати праці на підприємстві. Визначення середньої заробітної плати персоналу підприємства.	2	-	-
12	Тема 10. Аналіз, звітність і аудит у сфері праці. Планування трудових показників. Аналіз ефективності праці та ефективності організації заробітної плати на підприємстві. Оформлення статистичної звітності з праці. Аудит персоналу, його складові та методи і процедури проведення. Показники праці як складова бізнес-плану. Планування трудових показників діяльності підприємства.	2	-	-
Разом за змістовим модулем 2		18	4	0
Разом		24	6	0

11. Перелік питань для лабораторних занять

№ заняття	Назва питань	Кількість годин		
		для денної форми	для заочної форми	для дистанційної форми
-	Лабораторні заняття не передбачені	-	-	-

12. Самостійна робота

Метою самостійної роботи студента є: навчитися користуватися бібліотечними фондами і каталогами, працювати з літературними джерелами та інформаційними ресурсами, складати конспекти, аналізувати матеріал, порівнювати різні наукові концепції та робити висновки.

Види самостійної роботи студента:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- підготовка до практичних занять;
- опрацювання тем курсу, які виносяться на самостійне вивчення, за списками літератури, рекомендованими в робочій навчальній програмі дисципліни;
- підготовка до виконання поточного тестування;
- відвідування консультацій (згідно графіку консультацій кафедри);
- підготовка до складання екзамену за контрольними питаннями.

Питання для самостійного вивчення студентами

№ з/п	Назва питань	Кількість годин		
		для денної форми	для заочної форми	для дистанційної форми
Змістовий модуль 1. Система функціонування соціально-трудових відносин				
1	Тема 1. Праця як сфера життєдіяльності та провідний чинник виробництва. Людські ресурси і трудовий потенціал суспільства. Роль праці у розвитку людини і суспільства. Проблеми гуманізації праці на сучасному етапі розвитку суспільства. Характеристика відтворення населення та ресурсів до праці. Демографічні й міграційні процеси та їх вплив на розвиток трудового потенціалу суспільства, регіону.	6	10	12
2	Тема 2. Соціально-трудові відносини як система. Показники оцінки рівня якості трудового життя працівників. Напрямки розвитку соціального діалогу на різних рівнях соціально-трудових відносин (СТВ).	4	6	6
3	Тема 3. Соціальне партнерство. Роль найманих працівників і профспілок у системі соціального партнерства. Організації та об'єднання роботодавців. Трудовий контракт: переваги, структура, значення в соціально-трудових відносинах. Трудові конфлікти і методи їх вирішення.	4	8	8
4	Тема 4. Ринок праці та механізм його функціонування. Соціально-трудові відносини зайнятості. Моніторинг соціально-трудої сфери. Становлення і розвиток ринку праці в Україні та регіонах. Молодіжний сегмент ринку праці. Моделі розвитку ринку праці. Програми сприяння зайнятості населення на державному та регіональному рівнях. Основні напрями моніторингу соціально-трудої сфери.	6	6	8
5	Тема 5. Міжнародна організація праці та її вплив на розвиток соціально-трудових відносин. Основні Конвенції МОП та їх застосування країнами – членами МОП. Основні напрями нормотворчої діяльності МОП. Глобалізація та сучасні методи регулювання СТВ	4	8	8
	Разом за змістовим модулем 1	24	38	42
Змістовий модуль 2. Економічний механізм забезпечення продуктивної праці				
6	Тема 6. Основи управління персоналом підприємства. Джерела та методи відбору працівників підприємства. Розрахунок показників руху персоналу. Методи оцінки персоналу. Трудова адаптація працівників.	4	10	10

7	Тема 7. Організація та нормування праці. Способи вивчення витрат робочого часу. Методи нормування трудових процесів. Розрахунок норми часу та розцінки на виконання виробничого процесу. Порядок перегляду норм з праці.	8	12	16
8	Тема 8. Продуктивність і ефективність праці. Види і методи мотивації праці персоналу підприємства та можливості їх застосування для забезпечення умов підвищення продуктивності праці.	8	14	14
9	Тема 9. Політика доходів і оплата праці. Показники людського розвитку країн. Інноваційні моделі організації оплати й стимулювання праці на підприємствах та можливості їх застосування (зарубіжний досвід).	4	6	10
10	Тема 10. Аналіз, звітність і аудит у сфері праці. Планування трудових показників. Методи економічного аналізу трудових показників. Правила оформлення статистичної звітності з праці. Методи проведення аудиту в сфері праці. Методи планування основних трудових показників.	4	8	8
	Разом за змістовим модулем 2	28	50	58
	Разом	52	88	100

13. Індивідуальні завдання (20 годин)

Метою індивідуальних завдань, що враховують навчальні потреби та можливості кожного конкретного студента, є систематизація, узагальнення, закріплення та розширення теоретичних знань, котрі студенти одержують у процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці

Видом індивідуальної роботи студента є виконання розрахунково-графічної роботи за індивідуальним завданням, яке видається викладачем. Розрахунково-графічна робота має обсяг 20 годин, виконується студентами у термін, визначений навчальним планом, з метою перевірки якості отриманих теоретичних знань, уміння систематизувати одержану інформацію, проводити аналіз предметної області, а також розробляти управлінські рішення та оцінювати їх. Це сприятиме формуванню у кожного з них наукового і творчого потенціалу, необхідного майбутнім фахівцям.

Структура роботи носить стандартизований характер, повинна мати певну логіку побудови, послідовність і завершеність та визначена методичними вказівками. Оформлення має відповідати естетичним і мовним нормам, а сама розрахунково-графічна робота – зброшурована, акуратно і грамотно оформлена. Вимоги до її підготовки та приклади наведено в окремих методичних рекомендаціях.

14. Методи навчання

При викладанні дисципліни застосовуються словесні, наочні та практичні методи навчання. Словесні і наочні використовуються під час аудиторних занять. Під час проведення лекцій використовуються такі словесні методи як розповідь, пояснення та наочні методи: ілюстрація плакатів, демонстрація слайдів, тощо.

Під час проведення практичних занять використовується розв'язок розрахункових практичних завдань, розгляд кейсів та ситуацій. В процесі навчання використовуються технічні засоби навчання, зокрема Інтернет-ресурс дистанційного навчання, комп'ютерна програма Excel для автоматизації розрахунків, візуалізації та аналізу результатів.

Підсумковий контроль – екзамен, проводиться в письмовій формі під час екзаменаційної сесії за умови виконання графіку навчального процесу при наявності рейтингової оцінки за теоретичний курс 25 і більше балів. Екзамен проводиться відповідно навчального плану в формі тестування та розв'язання задачі.

16. Розподіл балів, які отримують студенти

Нарахування балів з навчальної дисципліни за видами робіт

б) для заочної форми навчання

	Перел
--	-------

в) для дистанційної форми навчання

Види робіт/контролю	Перелік тем									
	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10
Виконання контрольних робіт	20					20				
Всього за темами	20					20				
Розрахунково-графічна робота	10									
Екзамен	50									
Всього за результатами вивчення навчальної дисципліни	100									

Шкала та критерії оцінювання виконання практичних завдань

Бали	Критерії оцінювання
1	Виконано завдання практичної роботи в повному обсязі, належним чином оформлено висновки, в яких відображено здатність до практичного застосування отриманих знань.
0,5	Виконано завдання практичної роботи із несуттєвими помилками або не в повному обсязі, оформлено висновки, які частково розкривають практичне завдання.
0	Не виконано практичну роботу або виконано із суттєвими помилками.

Оцінювання тестування:

- кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів ($0,2 \times 10 = 2$);
- правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Бали	Критерії оцінювання
1	Виконання завдань самостійної роботи здійснене у повному обсязі, не містить помилок, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на високому рівні.
0,5	Виконання завдань самостійної роботи здійснене не у повному обсязі, містить несуттєві помилки, що дає можливість оцінити рівень формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти як достатній.
0	Завдання самостійної роботи не виконано та/або результати не відповідають поставленим завданням та/або завдання виконано із суттєвими помилками.

Шкала та критерії оцінювання виконання контрольної роботи №1 та №2 для дистанційної форми навчання

Бали	Критерії оцінювання
17-20	Відповідь надана у письмовій формі, повна (не менше 90% потрібної інформації) та правильна.
13-16	Відповідь надана у письмовій формі, достатньо повна (не менше 75% потрібної інформації) або повна з незначними неточностями.
9-12	Відповідь надана у письмовій формі, неповна (не менше 60% потрібної інформації) з несуттєвими помилками.
5-8	Відповідь надана у письмовій формі, коротка (менше 30% потрібної інформації) із помилками.
1-4	Відповідь надана у письмовій формі, коротка (менше 15% потрібної інформації) із суттєвими помилками
0	Відповідь відсутня.

Шкала та критерії оцінювання виконання розрахунково-графічної роботи

Бали	Критерії оцінювання
9-10	Відповідь надана у письмовій формі, повна (не менше 90% потрібної інформації) та правильна.
7-8	Відповідь надана у письмовій формі, достатньо повна (не менше 75% потрібної інформації) або повна з незначними неточностями.
5-6	Відповідь надана у письмовій формі, неповна (не менше 60% потрібної інформації) з несуттєвими помилками.
3-4	Відповідь надана у письмовій формі, коротка (менше 30% потрібної інформації) із помилками.
1-2	Відповідь надана у письмовій формі, коротка (менше 15% потрібної інформації) із суттєвими помилками
0	Відповідь відсутня.

**Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти
за результатами складання екзамену**

Завдання	Бали	Критерії оцінювання
1. Тестування	0-30	Кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів ($1 \times 30 = 30$), правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.
2. Практичне завдання	16-20	Завдання вирішено повністю та правильно, виклад рішення здійснено чітко, у логічній послідовності, відповідь обґрунтована, що свідчить про високий рівень засвоєння матеріалу відповідно до програмних результатів навчання та здатності його застосування під час вирішення практичних завдань.
	11-15	Завдання вирішено правильно або із незначними неточностями, виклад рішення здійснено у логічній послідовності, відповідь достатньо обґрунтована, що свідчить про достатній рівень засвоєння матеріалу відповідно до програмних результатів навчання та здатності його застосування під час вирішення практичних завдань.
	6-10	Завдання вирішено, однак рішення містить помилки, порушена логічність викладу матеріалу, що свідчить про середній рівень засвоєння теоретичного матеріалу відповідно до програмних результатів навчання та здатності його застосування під час вирішення практичних завдань.
	0-5	Відсутнє вирішення завдання або вирішення з суттєвими помилками, що не може свідчити про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.

Шкала оцінювання результатів вивчення навчальної дисципліни

Сума балів	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A- відмінно	Відмінно
82-89	B – дуже добре	Добре
74-81	C - добре	
64-73	D - задовільно	Задовільно
60-63	E - достатньо	
35-59	FX – незадовільно з можливістю повторного складання	Незадовільно
0-34	F – незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Правила модульно-рейтингового оцінювання знань

Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів, із них: 50 балів відведено на поточний контроль, а 50 балів – на підсумковий (для допуску до екзамену необхідно мати не менше 25 балів поточної успішності).

1. Поточний контроль. Бали, отримані впродовж семестру, за видами навчальної діяльності розподіляються наступним чином:

- робота на практичних заняттях (виконання практичних завдань, а в разі їх пропусків з поважної причини – індивідуальні співбесіди на консультаціях за темами відповідних занять), виконання контрольних робіт для дистанційної форми навчання – до 50 балів.

Присутність на лекціях і семінарах не оцінюється в балах. Пропуски занять підлягають обов'язковому відпрацюванню в індивідуальному порядку під час консультацій. Пропущене заняття має бути відпрацьоване впродовж двох наступних тижнів. При тривалій відсутності студента на заняттях з поважної причини встановлюється індивідуальний графік відпрацювання пропусків, але не пізніше початку екзаменаційної сесії.

Студент, який повністю виконав програму навчальної дисципліни і отримав достатню рейтингову оцінку (не менше 25 балів), допускається до підсумкового контролю з дисципліни.

2. Підсумковий контроль Підсумковим контролем є екзамен. Він здійснюється відповідно до вимог «Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті імені Юрія Кондратюка».

17. Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки щодо змісту та організації самостійної роботи з дисципліни «Економіка праці й соціально-трудові відносини» для студентів спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» першого рівня вищої освіти / Укл. Т.О. Галайда. Полтава: Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2024. – 35 с.

2. Методичні вказівки щодо змісту та організації практичних занять з дисципліни «Економіка праці й соціально-трудові відносини» для студентів спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» першого рівня вищої освіти / Укл.: Т.О. Галайда. Полтава: Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2023 – 28 с.

3. Методичні вказівки до виконання контрольних робіт з дисципліни «Економіка праці й соціально-трудові відносини» для студентів спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти дистанційної форми навчання. / Укл.: Т.О. Галайда. – Полтава: Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2024. – 19 с.

18. Рекомендована література

Базова

1. Ivanytska S., Galayda T. Labor Economics and Social-Labor Relationships: educational guidance for all students of all modes of study. Part I. Poltava: PoltNTU, 2017. 60p.

2. Ivanytska S., Galayda T. Labor Economics and Social-Labor Relationships: educational guidance for all students of all modes of study. Part 2. Poltava: PoltNTU, 2017. 58p.

3. Robert S. Smith, Ronald G. Ehrenberg Modern Labor Economics: Theory and Public Policy (12 ED). London: Pearson Education, 2021. 688 p.

4. Азаренкова Г.М., Борисенко І.І., Головка О.Г. Економіка праці та соціально-трудові відносини : навчальний посібник. Львів : Видавництво "Новий Світ-2000", 2020. 342 с.

5. Економіка праці та соціально-трудові відносини: навч. посіб. / О. В. Безпалько та ін. [за заг. ред. О. В. Безпалько]. К.: Кафедра, 2020. 310 с.

6. Економіка праці та соціально-трудові відносини: практикум: навч. посібник [М.В. Семикіна, М.В. Бугаєва, Л.Д. Запирченко та ін.] / за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. Семикіної М.В. Кропивницький: Видавець Лисенко В.Ф., 2020. 228 с.

7. Економіка праці: навчальний посібник / за заг. ред. Г. В. Назарової. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 330 с.
8. Іваницька С.Б., Галайда Т.О. Навчальний посібник із дисципліни «Економіка праці й соціально-трудові відносини» для студентів галузей знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» й 07 «Управління та адміністрування» усіх форм навчання. Полтава: ПолтНТУ ім. Ю. Кондратюка, 2019. 217 с.
9. Ільїч Л.М., Акіліна О.В. Економіка праці та соціально-трудові відносини: підручник. К. : Київський ун-т ім. Бориса Грінченка, 2020. 952 с.
10. Колот А.М. Соціальна відповідальність: навч. посіб. / [А.М. Колот, О.А. Грішнова, О.О. Герасименко та ін.]; за заг. ред. д.е.н., проф. А.М. Колота. К.: КНЕУ, 2015. 519 с.
11. Людський потенціал підприємницької діяльності: навчальний посібник / за заг. ред. Н.Ю. Кубиній. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2021. 172 с.
12. Назарова Г. В., Іванісов О. В., Семенченко А. В. Організація та нормування праці : навчальний посібник . Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. 339 с.
13. Ткачук В.А., Ланченко Є.О., Балан О.Д., Гаврилюк І.П. Економіка праці й соціально-трудові відносини: навч. посібник. Київ: НУБіП України, 2022. 616 с.

Допоміжна

1. Graham, M., & Anwar, M. A. (2019). The global gig economy: Towards a planetary labour market?. First Monday, 24(4). <https://doi.org/10.5210/fm.v24i4.9913>
2. Ivanytska S., Galayda T., & Tenytska N. (2018). Personnel Labor Remuneration Innovative Systems Implementation for Construction Companies in Ukraine. *International Journal of Engineering & Technology*, 7 (3.2), 149-153. DOI: 10.14419/ijet.v7i3.2.14393
3. Ivanytska S.B., Halaida T.O., Kuznetsova Yu.I. Employment Management : workbook for students of speciality 051 «Economics». Potava: PoltNTU, 2018. 89 p.
4. Romanova T.V. Ivanytska S.B., Halaida T.O. A strategy for human resources management in enterprises. *Економіка і регіон*. 2019. №1 (72). С. 82-90.
5. Васюта В.Б., Галайда Т.О., Ігуш Т.С. Зарубіжний досвід регулювання соціально-трудових відносин. Глобальні та національні проблеми економіки. 2018. Вип. 21. С. 240-245. URL: <http://global-national.in.ua/archive/21-2018/49.pdf>
6. Васюта В.Б., Галайда Т.О., Черногорська Н.В. Розроблення та впровадження раціональних змінних режимів праці та відпочинку працівників промислового підприємства. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2018. Вип. 23. С. 169-174. URL: <http://global-national.in.ua/archive/23-2018/34.pdf>
7. Венедіктов С. В. Міжнародне та порівняльне трудове право: підручник. Київ: Діа, 2023. 260 с.
8. Галайда Т.О., Кривошей Д.С. Формування соціально-психологічного клімату в компанії як чинник ефективного управління мотивацією персоналу. *Інфраструктура ринку*. 2021. №54. С. 78-84. DOI: <https://doi.org/10.32843/infrastructure54-13>.
9. Галайда Т.О., Теницька Н.Б., Черногорська Н.В. Управління плинністю персоналу торговельних підприємств в Україні із застосуванням методів стрес-менеджменту. *Modern Economics*. 2019. №14. С. 53-59. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V14\(2019\)-08](https://doi.org/10.31521/modecon.V14(2019)-08)
10. Економіка підприємства: підручник / під заг. ред. д.е.н., проф. Ковальської Л.Л. та проф. Кривов'язюка І.В. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 700 с.
11. Цимбалюк С.О., Білик О.М. Оцінювання персоналу: навч. посіб. Київ: КНЕУ, 2021. 311 с.

19. Інформаційні ресурси

1. Дистанційний курс «Економіка праці й соціально-трудові відносини». URL: <https://dist.nupp.edu.ua/course/view.php?id=4359>
2. Електронний журнал «Кадровик 01». URL: <https://ekadrovik.expertus.com.ua/?mid=100254>
3. Закон України «Про зайнятість населення». URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5067-17>

4. Закон України «Про колективні угоди та договори». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2937-20#Text>
5. Закон України «Про оплату праці». URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95-вр>
6. Закон України «Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5026-17#Text>
7. Закон України «Про професійний розвиток працівників». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4312-17#Text>
8. Закон України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1045-14#Text>
9. Закон України «Про соціальний діалог в Україні». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2862-17#Text>
10. Кодекс законів про працю України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>
11. Офіційний веб-сайт Міністерства соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua/>
12. Офіційний сайт Державної служби зайнятості. URL: <http://www.dcz.gov.ua/control/uk/index>
13. Офіційний сайт Міжнародної організації праці. URL: <http://www.ilo.org>